

Records del meu amic i col·lega Tomàs

Rosa M. Castejón Arqued

*Titular d'Anàlisi Geogràfica Regional
Professora jubilada del Departament de Geografia (UB)*

Salut, amics!

Abans d'iniciar el parlament, vull dir que és un honor per mi poder participar en el trist Acte d'Homenatge i Comiat del nostre amic i col·lega, en Tomàs Vidal.

Les meves paraules volen ser emotives. No tenen l'objectiu de recordar aspectes concrets de la seva trajectòria professional.

El meu discurs segueix tres línies: primer recordo al jove professor Tomàs, després faig al·lusió a l'amic, i en tercer lloc comentaré alguns trets de les seves aptituds i actituds envers la professió de geògraf.

El jove professor Tomàs

Vaig conèixer al Tomàs quan jo cursava els darrers anys de la carrera. Ell llavors era professor del nou Departament de Geografia, creat a meitat de la dècada dels seixanta pel Dr. Vilà Valentí, el nou catedràtic arribat de la Universitat de Múrcia.

Tres nous professors es van incorporar a aquest nou Departament: l'Horacio Capel, el Luis Miguel Albentosa i el Tomàs Vidal. Eren joves i ens van animar, i alegrar la vista. En aquells anys els estudiants estàvem rodejats de professors madurets o vells, sovint bastant avorrits.

El Tomàs ens va donar classes pràctiques d'unes assignatures que impartia la Dra. Maria de Bolòs. Amb la meva amiga Roser Majoral comentàvem que era guapet, amb uns ulls blaus ben bonics i una barba molt de moda. El problema és que no l'enteníem gaire, perquè ens parlava en menorquí i sovint de cara a la pissarra. Quan deia "perca"... havíem d'aguantar el riure.

Llavors jo amb prou feines parlava amb el Tomàs. Només el coneixia de lluny, com a professor.

L'amistat

Una companya del curs procedent de Menorca, la Lourdes Manrique, ens va dir que el Tomàs Vidal estava casat i tenia un dona molt guapa, la Rita, molt moderna i amb una trena llarga. Aquesta va ser la primera informació sobre l'existència de la Rita, i des de llavors mai he separat el binomi Tomàs – Rita.

Durant els primers anys el Departament no era només un lloc de treball. Era també un lloc de trobada d'amics. I des del principi i sempre, la Rita va

acompanyar el Tomàs. Va ser una més del grup de geògrafs, fent viatges per Catalunya, per territoris peninsulars o per l'estranger, realitzant visites culturals, anant a dinar fora, assistint a conferències o a congressos...

Sempre, sempre, l'amistat va ser comuna a tots dos. Eren companys inseparables, una parella enamorada. Així els recordarem.

El Tomàs i la Rita han estat uns amfitrions elegants i incomparables. Han aconseguit que els amics ens trobem moltíssim a gust a casa seva, sigui a la de Barcelona o a la de Rafalet. Generosos, acollidors i amables en tot moment.

Actituds i aptituds del Tomàs envers la professió

Podria fer esment d'una bona quantitat d'observacions per qualificar el valor del Tomàs professor de Geografia. Seguidament exposo de forma breu només unes quantes, per aconseguir ajustar-me al temps assignat en aquest acte.

El caràcter del Tomàs era **tranquil** i així ha continuat fins el final. La Rita ens ho ha recordat fa poc amb una frase trista i emotiva: "ha mort tranquil, com ell era".

La seva bonhomia va fer que fos molt apreciat tant pels seus alumnes com pels professors de la Facultat de Geografia i Història. El seu tarannà serè potencià que dugués a terme una tasca de gestió a la Facultat, sent vicedegà.

Excel·lent **conversador**, gaudia explicant anècdotes o històries de caire divers. M'agradaven molt les històries referents a Menorca, fossin sobre temes familiars, sobre l'Arxiduc, o sobre la geografia de l'illa.

El seu discurs coherent ha sigut una aptitud lloable, a l'hora d'impartir classes.

Tots coneixíem la seva gran afeció pels avenços tècnics. Estava a la guaita dels nous **aparells i instruments**. El nostre fill Ricard sempre recorda que el primer amic dels pares en portar un rellotge digital va ser el Tomàs.

Es va interessar des de molt aviat per la **informàtica** i la seva aplicació docent, i fins i tot li van encarregar cercar el primer becari informàtic per a la Facultat.

Ell mateix va ser un bon usuari dels ordinadors, fos per a la docència, la investigació, o amb altres finalitats.

Segur que tots els amics recordeu les originals Nades del Tomàs.

Apassionat per la **fotografia**, en tot moment tenia la càmera a punt per captar noves imatges, fossin de paisatges o de persones.

Recordo que anys enrere, ens mostrava amb plaer les fotografies fetes als seus fills de petits, que eren una preciositat.

Quan anàvem d'excursió, era normal perdre de vista al Tomàs, fins que de sobte el veiem grim pant per un roc o a la vora d'un desnivell, cercant imatges espectaculars.

I haig de reconèixer que a vegades ens hem vist afavorits a les fotos, pels seus retocs amb *Photoshop*.

El Tomàs va ser un **home de lletres**, malgrat les seves inclinacions tècniques. Escrivia molt bé, i només cal donar un cop d'ull als seus articles, per copsar l'estil elegant i correcte de la seva prosa.

Una mostra de la seva actitud com un intel·lectual de lletres és la seva atracció pels temes lingüístics. Darrerament estava elaborant un recull de mots menorquins i catalans poc usuals.

El **vessant familiar**, el Tomàs ens el presenta com una persona afable i pacient, afectuós, un bon espòs, un bon pare, un bon avi.

La seva família per a ell sempre ha estat fonamental, tot i que la professió de geògraf fos per ell grata i important.

Menorca i el mar, van ser les dues passions no humanes del nostre amic Tomàs. Mai va oblidar la seva illa d'origen.

És ben cert que la residència del Tomàs i la Rita va ser itinerant, i a vegades els amics no sabíem ben bé per on paraven.

Segurament haver nascut a l'illa, i viscut sempre arran de costa, el va empènyer a ser un amant de la mar, de navegar, de bussejar, de nadar.

Recordo una anècdota divertida: un cop la cala de Rafalet estava infestada de meduses, i un grup tornàvem de mar endins, uns en barca i altres nedant. Per jo poder sortir a la sorra, sense l'atac dels bitxos, el Tomàs nedava davant meu amb ulleres submarines i una navalla, amb la que atacava les meduses obrint camí. Va ser el nostre heroi.

Viatger entusiasta i incansable. Finalment haig de fer referència als molts viatges que han fet el Tomàs i la Rita durant la seva vida. Viatges de tota mena, individuals, amb família, amb amics, amb grups grans, en vaixell, en cotxe, d'aventura, d'estudi, de plaer, etc. Ben segur que als geògrafs ens agrada recórrer món...

Aquests últims anys, el nostre grupet de col·legues geògrafs jubilats –que ens anomenem els 9UB–, hem fet una bona colla de sortides. Ens han servit per continuar fent geografia i per intensificar la nostra amistat.

A les properes excursions el Tomàs ja no vindrà, però sempre serem els 9UB, perquè ens acompanyarà el seu record.

* * *

Vivències i records de Tomàs Vidal com a professor a la Universitat de Barcelona i com a company a la Universitat Rovira i Virgili

Santiago Roquer Soler
Catedràtic jubilat, URV

Autoritats acadèmiques que presidiu aquest acte, companys universitaris i d'altres institucions que ens acompanyeu, benvolguts familiars de Tomàs Vidal, estimada Rita, senyores i senyors: